

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

2005.
5. osztály

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnöke:
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsorok összeállítója:
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:
TASSY GERGELY egyetemi hallgató

A feladatsorok lektorálója:
KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

A verseny megálmodója:
NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

1. Az alábbi betűsorokból keressétek ki azokat, amelyekből az összes betű felhasználásával egy magyar keresztnév lehet kirakni!
 (A) KBENEED (B) KIMANÓ (C) EJZSFÓ (D) ROBZOMZS (E) GLÁKOBAR
2. Melyik szólásban, közmondásban szerepel medve?
 (A) Előre iszik a bőrére. (D) Lássuk a-t!
 (B) Felébreszti az alvó -t. (E) Bizonytalan, mint a vacsorája.
 (C) Megszokta, mint a vackort.
3. Az alábbi szavak közül melyik származik a SZÓ alapszóból?
 (A) szónok (B) szavazat (C) szól (D) szaval (E) szózat
4. Válasszátok ki a következők közül a bútort jelentő szavakat!
 (A) lóca (B) pamlag (C) keszkenő (D) pitymallat (E) sublót
5. Válasszátok ki azokat a mondatokat, amelyekben található névelő!
 (A) Egy hónap múlva utazom Angliába.
 (B) Tied ez a tolltartó a padban?
 (C) Én is a nyarat szeretem legjobban.
 (D) Ez az eset egy barátommal történt meg.
 (E) Mi csak akkor megyünk, ha őt is meghívjátok.
6. Jelöljétek meg azokat a mondatokat, amelyek nyelvhelyesség vagy szóhasználat szempontjából hibásak!
 (A) Zsolt a rossz idő miatt egész nap a szobájába volt.
 (B) A jó időre egyelőre még várni kell.
 (C) A jó időre egyelőre még várni kell.
 (D) A nagyszüleim az öt kerületben laknak.
 (E) Petinek még sokáig kell a kezeléseket végeztetnie a kórházba járnia.
7. Az alábbiakban a Himnusz első négy sorát olvashatjátok rovásírással. Az azonosítható betűk segítségével fejtsetek meg az öt megadott szót, majd közülük jelöljétek meg azokat, amelyek szerepelnek a Himnusz bármely versszakában! Vigyázat! A rovásírás jobbról balra halad!

YH4#4B 4 ΛΞB ††Λ† ,)ΞΥΛ† „
 ! ΛΞΛΛΣΛΞX , ΛΞMM†ΞO †1
 ,YH4O ††ΣM †1ΣΛΞO ΛΥ1MD
 „ ... ; ΛΞΛΛΣΛ)ΞΛΛΞ ††4O 4X

(A) ††††M	(D) ΛΞX
(B) YΞO)†ΞΛΞ	(E) Λ†ΛX†H
(C) YΞ††Ξ)	

8. Az alábbiakban a hun-magyar mondavilággal kapcsolatos állításokat olvashattok. Melyek igazak közülük?
- (A) *Hunor és Magor egy csodálatos szarvas nyomát követve jutott a meotisi mocsarak közé.*
 (B) *Hunor és Magor ebben a meotisi ingoványban áldozta fel az elejtett csodaszarvast.*
 (C) *Attila hun királyt a hagyomány szerint egy hármaskoporsóban temették el a Tisza medre alatt.*
 (D) *Attila fiát Csanádnak hívták, aki a hagyomány szerint a Hadak Útján lejőve segíti ki a széke-lyeket a veszedelemből.*
 (E) *A hét vezér vérszerződéssel pecsételte meg közös elhatározásukat: a honfoglalást.*
9. Az anagramma egy név betűinek olyan játékos összekeverése, amelynek eredményeképpen egy ugyancsak értelmes szó, szókapcsolat vagy kifejezés jön létre. Az alábbiakban mesehősök nevéből származó anagrammákat olvashattok. Jelöljétek meg a fiú meseszereplő(ke)t!
- (A) *KAPOR IS* (D) *HÓHÉR, KEFE*
 (B) *KŐ, PIHE, PUMA* (E) *ÓPERZSA KICSIK*
 (C) *FEHÉR FÓLIA*
10. Verstani ismereteitekre támaszkodva döntsétek el az alábbi idézetekről, hogy eredetileg melyik vers! (A feladatot nehezíti, hogy mindegyik idézetet prózai formában közöljük.)
- (A) *„Mondd, mit érlel annak a sorsa, akinek nem jut kapanyél; kinek bajszán nem billeg morzsa, ki setét gondok közt henyél.”*
 (B) *„Jó ideje, hogy a nap lenézett. Pihennek az elfáradt révészek. A révházban pihennek, alusznak. Szilaj Pista maga nem alszik csak.”*
 (C) *„Látván azt az oroszlán vigyorogni kezdett, és a fogait mutogatni. A szamár igen meg kezdte ijedni és reszketni.”*
 (D) *„Szeresd a hazát! Boldog leszesz, ha a férfikor napjaiban e szavakat úgy fogod érezhetni, mint kell.”*
 (E) *„Zöld füst az ég és lassan elpirul, csöngess, a csöngés tompa tóra hull, jéglapba fagyva tejfehér virág, elvált levélen lebeg a világ.”*
11. Az alábbiak közül kik szerepelnek Móra Ferenc Kincskereső kisködmön című művében?
- (A) *Cintula* (B) *Bütyök* (C) *Messzi Gyurka* (D) *Cirok Peti* (E) *Küsmödi bácsi*
12. Az alábbi állítások közül melyek igazak Petőfi Sándor életére?
- (A) *Édesapja, Petrovics István örömmel támogatta fia színészi álmait.*
 (B) *Egyik legjobb barátja a költőtárs, Arany János volt.*
 (C) *1848. március 15-én a költő maga szavalta el híres költeményét, a Nemzeti dalt a lelkes sokaságnak.*
 (D) *Az Alföld című költeményében megfogalmazta, hogy számára a Kárpátok hegyei sokkal többet jelentenek az Alföld tengersík vidékénél.*
 (E) *A költő 1849 nyarán a segesvári csatavesztéskor tűnt el.*
13. Verstani ismereteitekre (rímelés, szótagszám stb.) támaszkodva jelöljétek meg azokat a szavakat, amelyek az alábbi versrészletet verstani és értelmi tekintetben kiegészíthetik!
- „Megindulék a réten,
 s a kedvesem kerestem,
 a gyenge szép virág meg
 elhervadt a …………….”
- (A) *zsebemben* (B) *kertben* (C) *karomban* (D) *földön* (E) *kezemben*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

14. Gyűjtsetek össze minél több csodatévő tárgyat, eszközt a magyar népmesék világából, amelyek valamilyen módon segítik a népmesehősöket! Ezután közös megbeszéléssel válasszatok ki egyetlen egyet, amelyik megítélésetek szerint leginkább szolgálná az emberek javát! Fogalmazzátok meg röviden, hogyan vagy mire használnátok, és indokoljátok is a választásotokat! Igyekeztek lényegre törően, szépen fogalmazni a rendelkezésetekre álló helyen belül maradva!

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMN. ÉS ÁLT. ISK.
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
BUDATOURS KFT.
COMENIUS KIADÓ
BRINGÓHINTÓ KKT.
INTERSPAR BÉCSI ÚT
II. KERÜLETI PEDAGÓGIAI SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT
II. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT POLGÁRMESTERI HIVATALA
APÁCZAI KIADÓ
TIMP KFT.

Zenei szerkesztő: CSIBA LAJOS

Hang: KERÉKES BARNABÁS

A verseny írásbeli fordulójának helyi szervezői:

GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)

MARTON ÁGOTA (Baár-Madas Ref. Gimnázium)

A következő Bolyai Anyanyelvi Csapatverseny
megrendezéséhez örömmel várjuk támogatók jelentkezését
a verseny@bolyaiverseny.hu e-mail címen,
vagy személyesen a verseny szervezőinél.

A feladatsorok nyomtatója a Timp Kft.